

2013. 18p. 3. Christensen J., Murphy R. *Closing the Floodgates: Collecting Tax to Pay for Development* / John Christensen, Ricard Murphy. - London: Tax Justice Network International Secretariat Ltd, 2007.- 152p. 4. Palan R., Murphy R., Chavagneux C. *Tax Havens: How Globalization Really Works* / R.Palan, R.Murphy, C.Chavagneux // Ithaca, Cornell University Press - 2010. – 123p.

О.С. Степанюк, Г.С. Степанюк, У.З. Костюк
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ІНСТРУМЕНТИ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ НАФТОГАЗОВИДОБУВНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Стабілізація і динамічна рівновага техногенно небезпечних нафтогазовидобувних підприємств у навколишньому природному середовищі досягається завдяки еколого-економічному механізму управління, елементи якого постійно підлягають удосконаленню. Спираючись на основні положення теорії формування будь-якого типу механізму управління [1-3] еколого-економічний механізм управління техногенно небезпечними нафтогазовидобувними підприємствами можна трактувати як сукупність методів (сучасних управлінських технологій), інструментів екологічного менеджменту, економічних важелів екологічного управління, що впливає на процес розроблення і реалізації управлінських рішень щодо діяльності підприємств та їхнє нормативно-правове, фінансове, організаційне та інформаційне забезпечення

Формування еколого-економічного механізму управління нафтогазовидобувними підприємствами здійснюється з метою забезпечення належного управління ними і повинно включати, з одного боку, інструменти управління для одержання високих виробничих показників та економічної ефективності, а з другого – інструменти управління для сприяння раціонального природокористування, збереженню та ефективному відтворенню природних ресурсів. Такий механізм дозволить краще організувати еколого-економічну діяльність таких підприємств, контролювати її відповідність чинному законодавству, цілям і завданням загальної політики підприємства, підвищити конкурентоспроможність його продукції, а також мінімізувати ризики виникнення надзвичайних ситуацій, що є особливо актуальним для існуючих техногенно небезпечних виробництв нафтогазовидобувних підприємств.

Основні завдання використання еколого-економічних інструментів полягають у значній мінімізації природоохоронних витрат та у створенні умов і стимулів для прискорення впровадження новітніх технологій у нафтогазовидобувну галузь України, які мають стати одним із головних чинників підвищення рівня техногенної безпеки. Суть цих завдань зводиться до:

- впровадження системи обов'язкового страхування техногенно небезпечних виробництв нафтогазових підприємств;
- створення фондів страхування техногенно екологічного ризику;
- формування системи економічного регулювання і фінансування заходів (створення фінансових резервів) щодо зменшення техногенно екологічного ризику підприємства та ліквідації надзвичайних ситуацій;
- запровадження економічної відповідальності за завдані збитки;
- впровадження системи податкових і кредитних пільг при безаварійній роботі небезпечних підприємств та впровадженні ними екологобезпечних, ресурсо- та енергозберігаючих технологій видобутку, транспортування та переробки сировини.

Еколого-економічні інструменти управління діяльністю нафтогазовидобувних підприємств повинні бути однією з найбільш вагомих частин управління економічною діяльністю промисловості відповідного регіону і держави загалом та розвиватись за такими головними напрямками: удосконалення механізму податкових платежів за забруднення навколишнього природного середовища; орієнтація штрафів і тарифів на розмір необхідних природоохоронних витрат;

проведення екологічного аудиту на відповідність продукції екологічним вимогам, стандартам і нормативам; урахування екологічного фактору в цінній та податковій політиці; звільнення від податку на прибуток діяльності, спрямованої на природоохоронні заходи; звільнення від податку на додану вартість робіт, що фінансуються з екологічних фондів.

1. *Економіка та управління підприємством: сучасні підходи, методи та моделі [Текст]: [кол. монографія] / за ред. Ларіонової К. Л. – Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2013. – 494 с.*
2. *Козловський В. О. Внутрішній економічний механізм виробничих підприємств: монографія / В. О. Козловський, Л. Г. Дончак. – Тернопіль: Крок, 2013. – 203 с.* 3. *Тімченко О. О. Економічний механізм управління підприємством / О. О. Тімченко, В. О. Черепанова // Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ»: зб. наук. пр. темат. вип.: Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків: НТУ «ХПІ». – 2015. – № 59 (1168). – С. 3-6.*

А.С. Стовпова

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ

Розповсюдження електронної комерції в останні 10 років в Україні та в світі сприяло розвитку нових технологій розрахунку та появи засобів платежу, емітентом яких стали уже не державні органи країн, а комерційні структури. PayPal, QIWI, Яндекс-Гроші, RBK Money, WebMoney, а також криптовалюти Bitcoin, Ethereum тощо – все це прояви різних форм електронних грошей, що з'явилися та набули поширення у світі. Застосування таких засобів платежу сприяє зростанню динаміки бізнес-процесів, зручності у міжнародних розрахунках при оплаті роботи в ІТ-секторі, оплаті різних видів дистанційних робіт, коли працедавець та працівник знаходяться в різних країнах. В умовах глобалізації та розвитку електронних технологій та електронної комерції значення всіх цих засобів розрахунку буде тільки зростати, тому не відставати в цьому відношенні має й організаційно-методичне забезпечення бухгалтерського обліку і контролю електронних грошей.

Загальний обсяг електронних грошей випущених в Україні у 2016 р. склав 40,5 млн грн (для порівняння у 2015 р. – тільки 27,7 млн грн) [1]. Серед лідерів – Махі (Альфа-банк), GlobalMoney (Ощадбанк). А де ж тут світові лідери? Існуюче українське законодавство щодо електронних грошей дозволяє випуск їх тільки банкам. Суб'єкти господарювання здійснюють операції з електронними грошима тільки за правилами НБУ [2, п. 15.2; 3]. Саме згадані системи електронних грошей Альфа-банку та Ощадбанку й відповідають вимогам законодавства. Щодо всім відомих WebMoney, QIWI Wallet та інших, то їх використання не узгоджувалося з НБУ. Стосовно криптовалюти Bitcoin, то вона також на даний момент законодавчо в Україні не визнана як система електронних розрахунків та навіть не рекомендована до використання НБУ (лист НБУ від 08.12.2014 р. № 29-208/72889). Однак, Bitcoin на сьогодні перебуває на піку своєї популярності на світових фінансових ринках: торги ф'ючерсами на Bitcoin дозволені на Чиказькій товарній біржі, на Нью-йоркській фондовій біржі, Токійській фінансовій біржі. Дана криптовалюта дозволена як засіб розрахунку в ряді країн за умови оподаткування: Німеччина, США, Велика Британія, Франція, більшість країн ЄС.

Вищеозначена ситуація призводить до певних проблем у бухгалтерському обліку, серед яких можна назвати:

- відсутність детальних рекомендацій щодо обліку електронних грошей;
- наявність сектору законодавчо дозволених електронних грошей та офіційно неузгоджених з НБУ;